A. D. 1891

CURRENDA XXI.

L. 220/prezyd.

X. IGNACY ŁOBOS

Z BOŻEJ I ŚW. STOLICY APOSTOLSKIEJ ŁASKI

BISKUP TARNOWSKI,

HRABIA RZYMSKI, PRAŁAT DOMOWY OJCA ŚW., ASYSTENT TRONU PAPIEZKIEGO,

OBYWATEL HONOROWY MIAST BIECZA, LEŻAJSKA I DROHOBYCZA.

i t. d. i t. d.

Wielebnemu Duchowieństwu i ukochanym Wiernym Dyecezyi swej Pozdrowienie Pasterskie i Błogosławieństwo!

Zwiastujemy Wam Najmilsi w Chrystusie współpracownicy nasi, i Wam arcypasterskiej troskliwości naszej powierzone owieczki, że po długiem oczekiwaniu zakonsekrowaliśmy w Wigilią Bożego Narodzenia na cześć Boga Wszechmogącego, Przechwalebnej Boga Rodzicy Dziewicy, i Wszystkich Świętych, nowo zbudowany ołtarz wielki w katedrze naszej.

Według przepisu Pontyfikału Rzymskiego złożyliśmy w nim Świętych relikwije, a mianowicie: Ś. Stanisława Biskupa Męczennika Patrona Korony Polskiej, tudzież Świętych Polskich: Jana Kantego, Stanisława Kostki, Jozafata, Salomei, Bronisławy, któremi JEgo Eminencya Kardynał S. K. R. Xiążę Biskup Krakowski, katedrę naszą miłościwie obdarzyć raczył. Wszak do podziału kraju, poprzednicy JEgo Eminencyi na stolicy Krakowskiej rządzili tą świątynią, a Piotr Wysz Biskup Krakowski, na prośby Jana Tarnowskiego, Wojewody Sandomirskiego, wyniósł ją do godności Kollegiaty w r. 1400. Złożyliśmy te relikwie w Ołtarzu na znak, że — jak mówi Pontyfikał Rzymski — z Boskiej Ofiary początek wzięło męczeństwo. Z tej ofiary płynie świętość prawdziwa. Nad szczątkami świętych odprawiamy tę Ofiarę, aby — jak mówi Mszał — „Wybrani Pańscy pobożną miłością naszą skłonieni, zasługami swemi skutecznie nas wspierali“.

Ołtarz ten w stylu odpowiednim gotyckiej świątyni, z trzech boków wyłożony barwnym marmurem, oparty z przodu na kolumnach z takiegoż marmuru, okolony jest od strony Ewangelii i Epistoły również w gotyckim stylu zrobionemi, z dębowego drzewa, tronem biskupim i kanonickiemi stallami, i od reszty presbiteryum kratą oddzielony. Na Nim stanąć ma tabernakulum bronzowe, i predela medalionami Świętych zdobna, na której mieścić się będą lichtarze i relikwiarze. Zanim jednak te ozdoby bronzowe nadejdą, postanowiliśmy odprawiać już wszystkie celebry przed tym Ołtarzem wielkim dla wygody pobożnych wiernych.

Wobec tego dzieła, sercem wdzięcznością przepełnionem wołamy z Przewielebną Kapitułą i Duchowieństwem: „Niechaj będzie błogosławiona Święta Trójca i nierozdzielna Jedność! Błogosławimy Panu za wysłuchanie życzeń naszych!“ Błogosławimy Boga, że ożywiał serca Wasze duchem ofiarności, rozrzewniającej serce Nasze Pasterskie. Nie możemy się oprzeć nawale uczuć wdzięczności ku Wam za tyle dowodów hojności pobożnej. Ona to wzmacniała nadzieję Naszą w dokonanie zamierzonego dzieła, powiększenia i odnowienia presbiteryum tej katedry, tej w każdym kościele najzacniejszej części. Od owej hojności Waszej zagrzewały się serca zamożnych i niezamożnych do ofiar na ratowanie tej starodawnej świątyni Bożej. O! jakże obficie pobłogosławić raczył Pan Bóg tę ofiarność Waszą za wierne trzymanie się słów Psalmisty: (48, 36) „Inclinavi cor meum in testimonia tua, et non in avaritiam.“

Lecz komuż po Bogu mamy zawdzięczyć ten zapał do ofiar na odnowienie tej świątyni katedralnej? Zwracamy ze czcią pobożną myśli nasze, ku Patronce tej katedry. Ona, która się stała świątynią Boga w Trójcy św. jedynego, Ona, w której łonie przeczystem, niepokalanem odwieczny Syn Boży przyjął człowieczeństwo, i złączył je z Boską Osobą swoją, Ona rószczka Aronowa, z której zakwitł w ludzkiej naturze dla nas i dla zbawienia naszego Chrystus Bóg nasz, aby nam wyjednać godność Synów Bożych i żywota wiecznego dziedzictwo, wyprosiła nam wszystkim tę łaskę hojności dla odnowienia przybytku Synowi i Bogu swemu a Zbawicielowi naszemu.

Pod JEj wezwaniem stanęła pierwotna budowa tej świątyni, z biegiem wieków zwiększona, — przed ośmiuset laty. Za JEj przemożnem orędownictwem tyle pokoleń doznawało tu ukojenia wśród bolesnych doświadczeń, i przejść krwawych, o których mówią akta kapitularne. Srożyły się w tem mieście straszne zarazy, gorsze od tych zdarzały się swawole wojsk rozmaitych, w czasach, kiedy się gmach Rzeczypospolitej rozpadał ku sromotnej ruinie. Rzeki łez płynęły w tym przybytku Pańskim wśród wzdychania do Matki Miłosierdzia, do jedynej Gwiazdy na morzach tego życia, do Królowej Korony Polskiej, w poniżeniu i w ucisku pogrążonej. A w podziemiach oczekujące zmartwychwstania postacie Ostrogskich, Tarnowskich, Kapłanów i wielkich niewiast rycerskich wtórowały owemu błaganiu.

Dziś Najmilsi! owa wieża katedralna, której jakby pod brzemieniem boleści niechcącej nosić ozdobę, zdjęto niegdyś koronę, podniosła skroń ku Niebu, i woła do nas: Sursum corda! Wzgórę serca! — Dziś całkowicie odnowione pomniki przesławne ożywiły się, i przemawiają do nas, że nad znikomością świata, miłość Boga i Ojczyzny

tryumfuje. Z obrazów wybranych przyjaciół Pańskich, w oknach presbyteryum jaśniejących, płyną słoneczne promienie na ołtarz, na którym Słońce Sprawiedliwości Chrystus Bóg nasz, rodzi się mistycznie, i ofiarę wiekuistej mocy spełnia w sposób Aniołom samym niepojęty, oddawszy się w ręce swoich sług, swoich stworzeń. A ten widok przecudownego zmiłowania i miłosierdzia Boskiego, które tajemniczą siłą łączy Niebiosa z tą ziemią i z otchłanią czyścową, które przenika nietylko pobożnych ale częstokroć wstrząsa obojętnymi, podnosi nasze serca znowu do tronu Tej, która dała światu Zbawiciela, a która tę świątynią, swoją otacza przemożną opieką. To też wołajmy do niej: „Ty nad chóry Anielskie wywyższona, nad wszystkich świętych darami Bożymi ubogacona, macierzyńskiej powagi nad Synem Bożym i Twoim Koroną jaśniejąca, Boskiej obecności uczestniczka najdoskonalsza przewyższasz niebiosa!

Spraw u Syna Twego, aby serca i ciała nasze stały się dla Niego świątynią grzechami nieskażoną! A jeślibyśmy popadli w grzechy, któreby nas pozbawiły JEgo łaski, uproś i ubłagaj nam dzieciom Twoim w boleści pod Krzyżem JEgo przez Ciebie przyjętym, łaskę żalu i prawdziwej pokuty! O! łaskawa, o litościwa, o słodka Panno Marya!

Kończąc tę odezwę, udzielamy Wam WW. Bracia i Synowie nasi w Xsie Panu Arcypasterskie Błogosławieństwo Nasze, które przy ogłoszeniu tego Listu Pasterskiego zwiastujecie z ambony wszystkim wiernym.

Dan w Rezydencyi naszej Bpiej w Tarnowie 24go Grudnia 1891.

Przy tej sposobności podajemy w związku z Wykazem datków na restauracyę katedry, umieszczonym w Kurendach X. i XVII b. r.

Wykaz datków na tenże cel otrzymanych
w czasie od 8go października 1891 do 24go grudnia 1891.

S. p. *Kazimira Homolacsowa* 10 złr. — *Jan Zmarzły*, służący z Seminaryum dyec. 15 złr. — *Wny Jan Breitseer*, dyrektor Tarn. kasy oszczędności 200 złr. — Nowożeńcy ze Straszęcina *Marcin Sak i Maryanna Wodzień* 25 złr. — p. *Franciszek Lazarski* z Tarnowa 3 złr. — *Wny Dr. Jan Mikuciński*, Wice-marszałek Rady pow. Tarn. 10 złr. — *p. Maciągowa* z Tarnowa 5 złr. — *Hrab. Józef Michałowski*, właść. dóbr z Witkowic 200 złr. — *Wny Wojciech Czarski*, c. k. Nadpoborca z Tarnowa 3 złr. — *JWny hr. Jan Stadnicki* z W. Wsi 50 złr. — Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie 90 złr. — *Kółko Przyjaciół muzyki w Tarnowie* dochód z koncertu na uczczenie Adama Mickiewicza 58 złr. 14 ct. — *JO. Książę Sanguszko Eustach. 2100 złr.* — XX. Kempner 10 złr. — Figwer 10 złr. — Kan. Jan Jaworski 20 złr. — Dańkowski 3 złr. — Franczak 4 złr. — *Antalkiewicz 100 złr.* — Franc. Fox 96 złr. 30 ct. — Pawlikowski 10 złr. — Kobiela 5 złr. — *Maciej Miętus 100 złr.* — Rampelt 25 złr. — Łączewski 10 złr. — *Najprzew. IMCI X. Biskup oprócz subskrybowanych miesięcznych 30 złr. ofiarował osobno 1000 złr. w. a. na tabernaculum do przyszłego W. Ołtarza w katedrze.* (Datki tych XX. są nadzwyczajne t. j. oprócz tych, które subskrybowali, vide

Kurr. VI. z r. 1889). Nadto w tymże czasie t. j. od 8 października 1891 nadesłały *Parafie*: Wojnicz 16 złr. 30 ct. — Pleśna 2 złr. 90 ct. — Ryglice 13 złr. 30 ct. — Słupiec 4 złr. 6 ct. — Baranów 7 złr. — Niedźwiedź 7 złr. 2 ct. — Stary Wiśnicz 11 złr. 60 ct. — Uszew 5 złr. 30 ct. — Piotrkowice 3 złr. 36 ct. — Szczawnica 9 złr. 53 c.— Mikluszowice 10 złr. — Szczepanów 10 złr. — Kasina 6 złr. 78 ct. — Bochnia 19 złr. 3 ct. — Brzeźnica pod Bochnią 5 złr. — Chełm 11 złr. Królówka 7 złr. 47 ct. Krzyżanowice 4 złr. 54 ct. — N. Wiśnicz 3 złr. 23 ct. — Wierzchosławice 2 złr. 58 ct. — Podegrodzie 6 złr. — Gumniska Fox 4 złr. 80 ct. — Mała 5 złr.—Łączki 1 złr. 50 ct. — Pstrągowa 5 złr. 29 ct. — Wielopole 3 złr. 50 ct. — Brzeziny 4 złr. — Siedliska 5 złr. — Dobrków 4 złr. — Nockowa 9 złr. 20 ct. — Jodłówka 2 złr. 37 ct. — Dębica 10 złr. — Jurków 9 złr. 50 ct. — Niwiska 10 złr. — Łapczyca 4 złr. — czyli razem . . . . 4406 złr. 60 ct.

W Kurendzie XVII. b. r. wykazaliśmy składki w kwocie . .	5668	„	28½ „
a składki wykazane w Kur. X. b. r. wynoszą	8246	„	87 „
czyli razem w r. 1891 zebraliśmy	18321	złr.	75½ ct.
Pozostało z r. 1890 w kasie Komitetu restaur.	285	„	76½ „
Mieliśmy tedy w r. b. do dyspozycyi gotówkę: . . .	18607	złr.	52 ct.
Z kwoty tej odpada datek JO. księcia Eust. Sanguszki na odnowienie pomnika Książąt Ostrogskich	1600	„	— „
tak iż mieliśmy właściwie na restauracyę samej katedry . .	17607	złr.	52 ct.

Z tej kwoty wydaliśmy:

1) Artyście rzeźbiarzowi Trymbeckiemu za roboty kamieniarskie	1623	złr.	08 ct.
2) Szczęsnemu Zarembie, budown. miejsk. tytułem drob. wydatków	32	„	84 „
3) S. p. Chrośnikiewiczowi za roboty kamieniarskie wewnętrzne	1262	„	50 „
4) Architekcie przedsiębiorcy Janowi Rypuszyńskiemu . .	5366	„	61 „
5) Trymbeckiemu reszta należytości za roboty z r. 1890 . .	300	„	— „
6) Artyście rzeźbiarzowi Wakulskiemu a conto robót około stall	4000	„	— „
7) Architekcie prof. Zacharyewiczowi za plany . . .	1000	„	— „
Razem wydano . .	13585	złr.	03 ct.

Zestawienie! Dochód	17607	złr.	52 ct.
Wydatki	13585	„	03 „
Pozostaje dnia 24 Grudnia 1891 w kasie Komitetu	***4022***	***złr.***	***49 ct.***

Wykaz kapłanów

którzy w r. 1891 odprawili doroczne rekolekcye.

1) *W Nowym Sączu*: XX. Antałkiewicz, Oleksik, Zielonka, Jan Jarzębiński, Jan Sroczyński, Józef Dutka, Gancarz, Michał Nowicki, Władysław Dutkiewicz, Klepko,

Stanisław Jaglarz, Walenty Dutka, Trybowski, Michał Januś, Gibel, Hołda, Mordarski, Kuźniarowicz, Dagnan, Wątorek, Szczepaniak, Cieślik, Piotr Lewandowski i Andrzej Kuczek.

2) *W Zakliczynie:* XX. Rybarski, Rozwadowski, Szurmiak, Fąferko, Grabowski, Mazurkiewicz, Dylski, Rodziński, Kocańda, Wróbel, Gruszczyński, Pilch, Habryło, Żabecki, Walenty Kozak, Kozik, Smoleński, Wilczkiewicz, Chadalski, Siemek, Głowacz, Watulewicz, Ochmański, Łątka, Młyniec, Karakulski, Wiejaczka, Łączewski, Kurkiewicz, Jarosz, Boxa, Franciszek Czernecki, Mateusz Skopiński, Adamowski, Wnęk, Franciszek Lewandowski, Podolski, Stanisław Pajor i Leżoń.

3) *W Szczyrzycach:* XX. Kempner, Jankowski, Andrzej Pajor, Gruszka, Józef Wirmański, Jende, Kowalski, Gruszowiecki, Krogulski, Łopatowski, Łukasiński, Ptaszkowski, Kosiński, Słowiński, Maryański, Rampelt, Christ, Wojcieszek, Siemiński, Pabijan, Łękawa, Bryjski, Adamczyk, Jarotek, Szymanek, Drózdż, Ręgorowicz, Muchowicz.

Wyszukanie metryki.

Między rokiem 1830 a 1836 zmarła w dyecezyi Tarnowskiej Rebeka Saint Jeunehomme ur. Mainoni rel. rzym. kat. w wieku 43 lat, wdowa po kapitanie Hubercie Saint Jeunehomme. Wzywamy Wiel. Duchowieństwo o przeglądnienie metryk a w razie znalezienia powyższego aktu o doniesienie Nam o rezultacie.

Towarzystwo wzajemnej pomocy Kapłanów.

Zmieniające się z dniem każdym na gorsze stosunki materyalne duchowieństwa, szczupła emerytura, nierzadkie wypadki kalectwa lub długotrwałej choroby, w obec których znaczna ilość Kapłanów bez należytego zaopatrzenia na nędzę jest wystawioną, skłoniły grono dobrze myślących Kapłanów Lwowskich, aby na wzór podobnych towarzystw w zagranicznych dyecezyach, wytworzyć instytucyę samopomocy dla duchowieństwa łać. wszystkich dyecezyj galicyjskich. W tym celu zredagowany statut zyskał już approbatę W. c. k. Namiestnictwa.

Uznając zupełnie potrzebę takiego towarzystwa, które wtedy tylko odpowie zadaniu, jeżli jak największą liczbę członków obejmie, polecamy je usilnie Wielebnemu

Duchowieństwu dyecezalnemu z tem zawiadomieniem, że po statut i bliższe warunki zgłosić się należy do Wydziału Towarzystwa we Lwowie, ul. Śnieżna 2.

Pro ambientibus munus Catechetae in scholis popularibus.

Ordinamus, ut sacerdotes hi, qui in futurum competituri sunt pro obtinendo munere Catechetae in scholis popularibus, prius subeant peculiare examen de necessaria pro isto officio scientia et idoneitate ad instruendam in religione iuventutem. Nonnisi examinati approbatique admittentur in casu ad munus Catechetae. Dictum examen instituetur prout in Schematismo indicatum.

DECRETUM

S. Congr. Rit. de usu deferendae Crucis in progressu a sacristia ad altare.

R. D. Ioachim Solans sacrae Liturgiae in Seminario Urgellen. Professor, de consensu Reverendissimi Episcopi, Sacrae Rituum Congregationi insequens Dubium resolvendum humillime proposuit, nimirum:

Mos est in Ecclesiis praesertim Parochialibus Crucem deferre, in qua reliquia inclusa invenitur s. Crucis, dum a sacristia ad altare progeditur celebrans cum ministris, Missam solemnem celebrantibus in Festis solemnioribus. Sed non una eademque est praxis Ecclesiarum; in aliis enim defertur Lignum s. Crucis a Subdiacono praeeunte cum velo humerali, in aliis a Diacono, in aliis vero a Celebrante. Quum vero a Rubricis et Decretis nihil circa hoc disponatur, quaeritur 1° : a quonam in casu deferenda sit praedicta s. Crucis Reliquia? 2° ubinam collocanda in altari, inter candelabra, an vero supra mensam in medio post corporale? 3° an auferenda est in casu Crux Altaris?

Sacra eadem Congregatio, audita relatione infrascripti Secretarii, hic rescribere rata est:

Usum deferendae Crucis in casu esse eliminandum.

Atque ita rescripsit ac servari mandavit. Die 27 Ianuarii 1883.

N. 5255.

Złożyliśmy Ojcu Śmu wraz z Świętopietrzem w kwocie 1000 złr. a. w. życzenia z okazyi Świąt Narodzenia Pańskiego, których brzmienie udzielamy:

Beatissime Pater!

Episcopus Tarnoviensis cum Clero populoque dioecesis suae ad Sanctitatis Vestrae pedes animo procumbens filiali, pro festis Natalitiis Domini Salvatoris nostri, cuius in orbe terrarum geritis potestatem, intima nuncupat vota. More antem pastorum Divino Infanti in praesepii angustia vagienti homagia donaque offerentium, a Suo Clero fidelique grege, obolum pro S. Sedis indigentiis affert in quota 1000 fl. vel 2000 francos.

Nec intermittit humillime subsignatus cum Clero ovilique suo Dominum ardentissimis exorare precibus, ut in praesentibus Vicarii Sui, ac delictissimae Sponsae Suae Ecclesiae angustiis vehementibus, exurgat, discernatque causam Suam, ut memor improperiorum, quibus Sanctissime Pater ab insipientibus tota die impetimini, inclinet aurem Suam ad orbis catholici preces, ut in causam S. Romanae Ecclesiae omnium ecclesiarum Matris ac Magistrae, millenorum sanguine Martyrum consecratae, intendat, liberetque ab impugnantibus turbis herodiaca nequitia incensis. O! utinam dies isti mali pro gloria DEi, pro malevolorum confusione, proque periclitantium salute abbrevientur!

Tarnów in Galicia Austriaca die 8 Decembr. 1891.

Na to otrzymaliśmy z Błogosławieństwem Namiestnika Chrystusowego list JEgo Eminencyi Kardynała Sekretarza Stanu, który opiewa:

Illme ac Rme Domine.

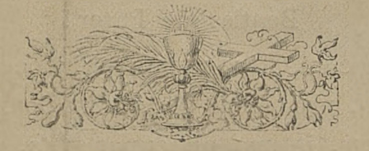
Pervenerunt ad Summum Pontificem observantissimae litterae Amplitudinis Tuae, quibus nomine quoque Cleri et populi istius dioecesis vota refers, quae pro Eius incolumitate et prosperitate die Natali appetente Salvatoris Nostri, nuncupas, quibusque 2000 francos, ad S. Sedis angustias levandas, adiungebas. Sanctitati Suae summopere accepta huius modi nova vestrae devotionis et obsequii testimonia fuerunt. Quare et Amplitudini Tuae et singulis piis oblatoribus gratum animum suum Augustus Pontifex pandit et Apostolicam Benedictionem ex intimo corde depromptam impertit.

Haec ad Amplitudinem Tuam deferens praecipuae meae propensionis et observantiae sensus Tibi iterum testor quibus sum Amplitudini Tuae.

Romae 19 Decembris 1891.

Addictissimus ***M. Card. Rampolla.***

Niechaj ten wyraz wdzięczności będzie dla wszystkich Kapłanów i wiernych drogim upominkiem, i zadatkiem boskich Błogosławieństw.

E Consistorio Episcopali.

Tarnoviae, die 24 Decembris 1891.

IGNATIUS
Eppus.

Walczyński
Cancellarius.

W drukarni Józefa Styrny w Tarnowie 1891. Nakładem Kleru Dyecezalnego.